

DOI 10.33930/ed.2019.5007.39(1-3)-7

УДК 37.015.32:315.17

ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ У СУСПІЛЬСТВІ

CREATIVE ACTIVITY AS A MEANS OF SELF-REALIZATION OF PERSONALITY IN
SOCIETY

Б. В. Новіков

Р. М. Богачев

Т. В. Бубон

Актуальність теми дослідження.

Формування творчої особистості, розвиток її індивідуальних здібностей, творчого потенціалу є актуальною темою досліджень багатьох сучасних науковців. Необхідною умовою суспільного розвитку сучасної України є розвиток творчого, інтелектуального потенціалу кожної людини, виховання та становлення покоління, яке б своєю творчою діяльністю створювало нові матеріальні та духовні цінності, примножувало знання та досвід та сприяло б розвитку країни.

Саме у творчості людина може себе реалізувати, розкрити свої здібності, стати корисною для суспільства, бути щасливою. Формування соціально-культурного простору неможливе без розвитку творчого потенціалу особистості, який актуалізується в процесі творчої діяльності у різних сферах суспільного життя. Людина формує нову соціальну реальність, а розвиток її творчих здібностей розширює межі її самореалізації у суспільстві.

Постановка проблеми. Проблема самореалізації особистості у сучасному суспільстві в контексті творчої діяльності на сьогодні є недостатньо висвітленою, тому проведене дослідження є цілком закономірним. Актуальним є розгляд особливостей творчої діяльності, в результаті якої і відбувається розвиток творчого потенціалу, саморозвиток та самореалізація особистості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню феномена творчості, творчій діяльності присвячені праці зарубіжних дослідників Дж. Гілфорда, Дж. Келлі, Е. Кестлера, П. Торранса та інших; життєтворчість особистості розглядали Л. Сохань, В. Ямницький; самореалізацію як вищу потребу особистості досліджували А. Маслоу, К. Роджерс. Основні елементи творчого процесу досліджують І. Волощук, В. Роменець, В. Коновальчук; психологічні аспекти творчості розглядаються у працях В. Моляко, О. Морщакової, О. Чебикіна.

Творча діяльність, психологічні механізми творчого процесу є темою досліджень сучасних вітчизняних науковців, а саме, Я. Пономарьова, О. Попова та інших. Творчість як

Urgency of the research. Formation of creative personality, development of its individual abilities, creative potential is an urgent topic of research of many modern scientists. A prerequisite for the social development of modern Ukraine is the development of creative, intellectual potential of each person, education and formation of generation, which would create new material and spiritual values by their creative activity, multiply knowledge and experience and promote the development of the country.

It is in creativity that a person can realize himself, reveal his abilities, become useful for society, be happy. The formation of socio-cultural space is impossible without the development of creative potential of the individual, which is actualized in the process of creative activity in different spheres of social life. Man forms a new social reality, and the development of his creative abilities extends the limits of his self-realization in society.

Target setting. The problem of self-realization of personality in modern society in the context of creative activity is not sufficiently covered today, so the conducted research is quite natural. It is relevant to consider the features of creative activity, which results in the development of creative potential, self-development and self-realization of personality.

Actual scientific researches and issues analysis. The study of the phenomenon of creativity, creative activity is devoted to the works of foreign researchers J. Guilford, J. Kelly, E. Kestler, P. Torrains and others; L. Sohan, V. Yamnytsky; Self-realization as the highest need of personality was investigated by A. Maslow, K. Rogers. The main elements of the creative process are investigated by I. Voloshchuk, V. Romenets, V. Konovalchuk; Psychological aspects of creativity are considered in the works of V. Molyako, O. Moshchakova, O. Chebikin. Creative activity, psychological mechanisms of the creative process are a topic of research of modern domestic scientists, namely, Ya. Ponomarev, O. Popov and others. Creativity as an important

важлива потреба самореалізації людини представлена у працях К. Роджерса, Р. Стернберга, Н. Карпенко, Я. Пасько.

Вплив соціально-культурного середовища на розвиток людини розглядається у працях В. Андрущенко, М. Михальченко, Л. Горбунової.

Постановка завдання. У даному дослідженні необхідно здійснити узагальнення уявлень про творчість, творчу діяльність, визначити основні механізми розвитку творчих здібностей. Розглянути творчу діяльність як умову та результат розвитку творчого потенціалу особистості, її самореалізацію у сучасному суспільстві.

Виклад основного матеріалу. Дослідження творчості беруть свій початок в античній філософії, де ще Арістотель у "Метафізиці" визначив, що досвід є "емпейрія", він пов'язаний з діяльністю, діяльність є "праксис", "фронезис" – розсудливість, а творчість у філософа постає як "техне", мистецтво або майстерність, через яку відбувається "евдомонія", тобто самореалізація людини, яка можлива через реалізацію власних здібностей [2].

Творчість часто розглядають в контексті діяльності, в результаті якої людина створює якісно нові матеріальні та духовні цінності, як здатність людини створювати новий соціально-культурний простір. Людина завдяки діяльності перетворює світ, пристосовує навколишнє середовище до своїх потреб, формує культуру. У результаті діяльності відбувається реалізація творчого потенціалу людини.

Завдяки творчій діяльності відбувається процес реалізації потреб як окремої людини так і суспільства в цілому. Як форма становлення культури, творча діяльність є вищим видом діяльності. Творчість як окремий вид діяльності характеризується певними ознаками, наявністю проблемної ситуації, оригінальні та нові підходи до її вирішення, креативність, соціальна значимість, неповторність самого процесу діяльності та новизна результатів. Здібності та властивості особистості є джерелом творчості, їх взаємодія є рушійною силою творчого процесу. Діяльність "лише тоді може вважатись науковофілософськи осягнутою, коли вона – діяльність – розглядається як самодіяльність" [7, с. 109].

Самореалізація особистості відбувається через розкриття творчого потенціалу, який має такі риси як обдарованість, креативність, готовність до здійснення різних форм діяльності та продуктивність. На думку В. Карпенко, творчий потенціал – це "потреби, ціннісні орієнтації, якості особистості,

need for human self-realization is presented in the works of K. Rogers, R. Sternberg, N. Karpenko, Y. Pasko.

The influence of socio-cultural environment on human development is considered in the works of V. Andrushchenko, M. Mikhalchenko, L. Gorbunova.

The research objective. In this study it is necessary to generalize ideas about creativity, creative activity, to determine the basic mechanisms of development of creative abilities. To consider creative activity as a condition and the result of the development of creative potential of the individual, its self-realization in modern society.

The statement of basic materials. Studies of creativity originate in ancient philosophy, where Aristotle in "Metaphysics" has determined that experience is "Emperia", it is associated with activity, activity is "praxis", "Froneseis" - prudence, and creativity in the philosopher appears as a philosopher "Techne", the art or skill through which "Eudomonion" occurs, that is, self-realization of a person that is possible through the realization of one's own abilities [2].

Creativity is often considered in the context of activity, as a result of which a person creates qualitatively new material and spiritual values, as a person's ability to create a new socio-cultural space. Man, through activity, transforms the world, adapts the environment to their needs, forms a culture. As a result of the activity, the creative potential of a person is realized.

Thanks to creative activity, the process of realizing the needs of both individuals and society as a whole. As a form of culture, creative activity is a higher activity. Creativity as a separate activity is characterized by certain features, the presence of a problematic situation, original and new approaches to its solution, creativity, social significance, uniqueness of the process of activity itself and the novelty of the results. The abilities and properties of the individual are the source of creativity, their interaction is the driving force of the creative process. Activities "Only then can scientific philosophical comprehensive when it - activity - is regarded as amateur activity" [7, p. 109].

Self-realization of personality occurs through the disclosure of creative potential, which has such traits as giftedness, creativity, readiness for various forms of activity and productivity. According to V. Karpenko, creative potential is "needs, value orientations, personality quality, inclinations, hidden structured resources, reserves, creative impulses, internal energy, productive forces,

нахили, приховані структуровані ресурси, резерви, творчі імпульси, внутрішня енергія, продуктивні сили, потреби пізнання самого себе та інших" [4, с. 192].

Як зазначає А. Маслоу, творчість це "універсальна функція людини, яка веде до всіх форм самовираження". Творчий акт не тільки поєднує загальні закономірності творчості, але й є особистісно визначеним, кожна людина у творчому процесі додає щось нове, особистісне. Творча діяльність спрямована на створення якісно нових цінностей, як особистісних так і суспільних. У структурі творчої діяльності можна визначити сам процес творчої діяльності, результат, або продукт діяльності, безпосередньо виконавця діяльності та умови в яких відбувається діяльність. Щоб творча діяльність була результативною необхідно вибудовувати стратегії організації творчого процесу, розробляти методи, які б стимулювали творчий пошук.

Щоб творча діяльність була результативною необхідно вибудовувати стратегії організації творчого процесу, розробляти методи, які б стимулювали творчий пошук. У В. Моляко розвиток здібностей людини при виконанні діяльності є одним з факторів результативності творчого процесу, здібності "це не причина успішності людини у діяльності, а наслідок розвитку задатків у діяльності" [5, с. 11]. Досягти повноцінної реалізації здібностей можна через поєднання мислення, емоцій, мотивації. У творчості розкриваються величезні можливості людського духу. "Пояснення природи людського буття через категорії "дух" та "духовність", означає, що людина може не тільки пізнавати і відображати навколишній світ, а й творити його" [6, с. 106].

Зі стану натхнення, розвиненої уяви розпочинається формування творчих здібностей людини. І. Волощук визначає, що емоційно-вольові процеси є складовою творчої діяльності людини [3]. У процесі творчої діяльності людина прагне "вийти за власні межі", відбувається "самотворення, самовираження, самореалізація" особистості [4, с. 192].

У результаті творчої діяльності людина опановує нові методи та засоби, відповідно творчість водночас постає актом пізнання дійсності.

Висновки. Поєднання особистих якостей та здібностей особистості є внутрішнім джерелом творчості, які реалізуються у творчому процесі. Творчість є засобом самореалізації особистості, кожній людині притаманний певний рівень розвитку творчого мислення, а творчий потенціал людина може реалізувати у процесі творчої

needs of knowing oneself and others" [4, p. 192].

As A. Maslow notes, creativity is "a universal function of a person that leads to all forms of expression." The creative act not only combines the general patterns of creativity, but is also personally defined, each person in the creative process adds something new, personal. Creative activity is aimed at creating qualitatively new values, both personal and social. In the structure of creative activity it is possible to determine the very process of creative activity, the result, or the product of activity, directly the performer of the activity and the conditions in which the activity takes place. In order for creative activity to be effective, it is necessary to build strategies for organizing a creative process, to develop methods that would stimulate creative search.

In order for creative activity to be effective, it is necessary to build strategies for organizing a creative process, to develop methods that would stimulate creative search. In V. Molyako, the development of human abilities in the performed activity is one of the factors of the effectiveness of the creative process, the ability "is not the cause of human success in activity, but a consequence of the development of makings in activity" [5, p.11]. It is possible to achieve a full realization of abilities through a combination of thinking, emotions, motivation. The work of the human spirit is revealed in the work. "Explanation of the nature of human being through the categories of" spirit "and" spirituality "means that a person can not only know and reflect the world, but also create it" [6, p. 106].

From the state of inspiration, the developed imagination begins the formation of creative abilities of man. I. Voloshchuk determines that emotional-volitional processes are a component of human creative activity [3]. In the process of creative activity, a person seeks to "go beyond", there is "self-creation, self-expression, self-realization" of personality [4, p. 192].

As a result of creative activity, a person learns new methods and means, accordingly, creativity at the same time becomes an act of knowing reality.

Conclusions. The combination of personal qualities and abilities of the individual is an internal source of creativity that are realized in the creative process. Creativity is a means of self-realization of personality, each person has a certain level of development of creative thinking, and creative potential can be realized in the process of creative activity.

діяльності.

Різні прояви духовного світу людини визначаються багатоманітними формами творчості, а реалізація її духовного буття забезпечує творення нових цінностей матеріальної та духовної культури.

У творчій діяльності людина перетворює нові ідеї у суспільний продукт, що стає доступним для розуміння та сприйняття іншими людьми. Сама життєдіяльність людини є безперервною творчістю, де кожна емоція, думка, діяльність є предметами творчості.

Ключові слова: творчість, творча діяльність, креативність, творчий процес, творчі здібності, творчий потенціал, особистість, самореалізація, суспільство.

Different manifestations of the spiritual world of man are determined by multifaceted forms of creativity, and the realization of its spiritual being ensures the creation of new values of material and spiritual culture.

In creative activity, a person transforms new ideas into a social product that becomes accessible to understanding and perception by other people. The human life itself is a continuous creativity, where every emotion, thought, activity are subjects of creativity.

Key words: creativity, creative activity, creativity, creative process, creative abilities, creative potential, personality, self-realization.

Актуальність теми дослідження. Формування творчої особистості, розвиток її індивідуальних здібностей, творчого потенціалу є актуальною темою досліджень багатьох сучасних науковців. Необхідною умовою суспільного розвитку сучасної України є розвиток творчого, інтелектуального потенціалу кожної людини, виховання та становлення покоління, яке б своєю творчою діяльністю створювало нові матеріальні та духовні цінності, примножувало знання та досвід та сприяло б розвитку країни.

Саме у творчості людина може себе реалізувати, розкрити свої здібності, стати корисною для суспільства, бути щасливою. Формування соціально-культурного простору неможливе без розвитку творчого потенціалу особистості, який актуалізується в процесі творчої діяльності у різних сферах суспільного життя. Людина формує нову соціальну реальність, а розвиток її творчих здібностей розширює межі її самореалізації у суспільстві.

Постановка проблеми. Проблема самореалізації особистості у сучасному суспільстві в контексті творчої діяльності на сьогодні є недостатньо висвітленою, тому проведене дослідження є цілком закономірним. Актуальним є розгляд особливостей творчої діяльності, в результаті якої і відбувається розвиток творчого потенціалу, саморозвиток та самореалізація особистості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню феномена творчості, творчій діяльності присвячені праці зарубіжних дослідників Дж. Гілфорда, Дж. Келлі, Е. Кестлера, П. Торранса та інших; життєтворчість особистості розглядали Л. Сохань, В. Ямницький; самореалізацію як вищу потребу особистості досліджували А. Маслоу, К. Роджерс. Основні елементи творчого процесу досліджують І. Волощук, В. Роменець, В. Коновальчук; психологічні аспекти творчості розглядаються у працях В. Моляко, О. Морщакової, О. Чебикіна.

Творча діяльність, психологічні механізми творчого процесу є темою досліджень сучасних вітчизняних науковців, а саме, Я. Пономарьова, О. Попова та інших. Творчість як важлива потреба самореалізації людини представлена у працях К. Роджерса, Р. Стернберга, Н. Карпенко, Я. Пасько.

Вплив соціально-культурного середовища на розвиток людини розглядається у працях В. Андрущенко, М. Михальченко, Л. Горбунової.

Постановка завдання. У даному дослідженні необхідно здійснити узагальнення уявлень про творчість, творчу діяльність, визначити основні механізми розвитку творчих здібностей. Розглянути творчу діяльність як умову та результат розвитку творчого потенціалу особистості, її самореалізацію у сучасному суспільстві.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження творчості беруть свій початок в античній філософії, де ще Арістотель у “Метафізиці” визначив, що досвід є “емпейрія”, він пов’язаний з діяльністю, діяльність є “праксіс”, “фронезис” – розсудливість, а творчість у філософа постає як “техне”, мистецтво або майстерність,

через яку відбувається “евдомонія”, тобто самореалізація людини, яка можлива через реалізацію власних здібностей [2].

Творчість часто розглядають в контексті діяльності, в результаті якої людина створює якісно нові матеріальні та духовні цінності, як здатність людини створювати новий соціально-культурний простір. Людина завдяки діяльності перетворює світ, пристосовує навколишнє середовище до своїх потреб, формує культуру.

У результаті діяльності відбувається реалізація творчого потенціалу людини. Як стверджує Р. Стернберг, особа здатна реалізувати свій творчий потенціал, якщо вона висловлює вчасно нові ідеї та не обмірковує їх досить довго. При цьому прояви творчості підмінюються сприйняттям та оцінкою суспільства [8]. Далі дослідник підкреслює, що творчі прояви визначаються наступними чинниками: інтелектом як здібністю, мисленням, особистісним знанням, якостями, мотивацією та впливом зовнішнього середовища. Оволодіння соціально значущою діяльністю відбувається шляхом наслідування, а перехід до самостійної творчої діяльності здійснюється через розвиток творчих здібностей. Як зазначає П. Торренс, творча активність особистості проявляється у прагненні вийти за межі визначеної проблеми, подумки побудувати нову модель її вирішення [9].

Творча особистість здатна долати перепони, бути толерантною до невизначеності, швидко приймати правильні рішення. Передумовою розвитку творчого потенціалу особистості є внутрішня мотивація. Як зазначає В. Моляко, розвитку творчої свідомості особистості сприяють психічні компоненти такі як пізнавальна мотивація та дослідницька творча активність [5].

На думку В. Коновальчук, в результаті розвитку творчого потенціалу особистості створюються нові суспільні цінності, матеріальні та духовні, а також відбувається творення нових способів діяльності, коли використовуються нестандартні способи та засоби, висуваються оригінальні ідеї, створюються нові комбінації з вже існуючих елементів, для творчості характерна “полісемантичність, непередбачуваність” [1, с. 8].

Завдяки творчій діяльності відбувається процес реалізації потреб як окремої людини так і суспільства в цілому. Як форма становлення культури, творча діяльність є вищим видом діяльності. Творчість як окремий вид діяльності характеризується певними ознаками, наявність проблемної ситуації, оригінальні та нові підходи до її вирішення, креативність, соціальна значимість, неповторність самого процесу діяльності та новизна результатів. Здібності та властивості особистості є джерелом творчості, їх взаємодія є рушійною силою творчого процесу. Діяльність “лише тоді може вважатись науковофілософськи осягнутою, коли вона – діяльність – розглядається як самодіяльність” [7, с. 109].

Самореалізація особистості відбувається через розкриття творчого потенціалу, який має такі риси як обдарованість, креативність, готовність до здійснення різних форм діяльності та продуктивність. На думку В. Карпенко, творчий потенціал – це “потреби, ціннісні орієнтації, якості особистості, нахили, приховані структуровані ресурси, резерви, творчі імпульси, внутрішня енергія, продуктивні сили, потреби пізнання самого себе та інших” [4, с. 192].

Як зазначає А. Маслоу, творчість це “універсальна функція людини, яка веде до всіх форм самовираження”. У структурі творчої діяльності можна визначити сам процес творчої діяльності, результат, або продукт діяльності, безпосередньо виконавця діяльності та умови в яких відбувається діяльність. Щоб творча діяльність була результативною необхідно вибудовувати стратегії організації творчого процесу, розробляти методи, які б стимулювали творчий пошук. У В. Моляко розвиток здібностей людини при виконанні діяльності є одним з факторів результативності творчого процесу, здібності “це не причина успішності людини у діяльності, а наслідок розвитку задатків у діяльності” [5, с. 11]. Досягти повноцінної реалізації здібностей можна через поєднання мислення, емоцій, мотивації.

У творчості розкриваються величезні можливості людського духу. “Пояснення природи людського буття через категорії “дух” та “духовність”, означає, що людина може не тільки пізнавати і відображати навколишній світ, а й творити його” [6, с. 106]. Зі стану

натхнення, розвиненої уяви розпочинається формування творчих здібностей людини. І. Волощук визначає, що емоційно-вольові процеси є складовою творчої діяльності людини [3]. У процесі творчої діяльності людина прагне “вийти за власні межі”, відбувається “самотворення, самовираження, самореалізація” особистості [4, с. 192].

У результаті творчої діяльності людина опановує нові методи та засоби, відповідно творчість водночас постає актом пізнання дійсності. Творчий акт не тільки поєднує загальні закономірності творчості, але й є особистісно визначеним, кожна людина у творчому процесі додає щось нове, особистісне. Творча діяльність спрямована на створення якісно нових цінностей, як особистісних так і суспільних.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок.

Поєднання особистих якостей та здібностей особистості є внутрішнім джерелом творчості, які реалізуються у творчому процесі. Творчість є засобом самореалізації особистості, кожній людині притаманний певний рівень розвитку творчого мислення, а творчий потенціал людина може реалізувати у процесі творчої діяльності.

Різні прояви духовного світу людини визначаються багатоманітними формами творчості, а реалізація її духовного буття забезпечує творення нових цінностей матеріальної та духовної культури.

У творчій діяльності людина перетворює нові ідеї у суспільний продукт, що стає доступним для розуміння та сприйняття іншими людьми. Сама життєдіяльність людини є безперервною творчістю, де кожна емоція, думка, діяльність є предметами творчості.

Список використаних джерел

1. Коновальчук, ВІ 2017, *Розвиток творчого потенціалу особистості в просторі освіти*. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук, Київ. Доступно: <https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2019/01/Konovalchuk_02.10.2017_avtoref.pdf>. [10 Березень 2022].
2. Арістотель, 2020, *Метафізика*, переклад. О. Юдін, Харків: *Фоліо*, 300 с.
3. Волощук, ІС 1998, *Науково-педагогічні основи формування творчої особистості*. Київ: *Педагогічна думка*, 160 с.
4. Карпенко НА, 2014, ‘Психологічний зміст і структура творчого потенціалу особистості’. *Науковий вісник Львівського державного університету*, Львів, Вип. 1, с. 190-201. Доступно: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvldu_2014_1_23>. [10 Березень 2022].
5. Моляко, ВО 2008, *Психологічне дослідження творчого потенціалу особистості*. Монографія, АПН України, Інститут психології ім. Г.С. Костюка, Лабораторія психології творчості, Київ: *Педагогічна думка*, 207 с.
6. Морщакова, О 2013, ‘Цінність у психокультурному бутті людини як особистості’. *Психологія і суспільство*, №1, с. 105-114.
7. Новіков, БВ 2011, *Філософія як теорія і методологія творчості*. *Вісник НТУУ “КПІ”. Філософія. Психологія. Педагогіка*, Випуск 22, с. 108-113.
8. Sternberg, R 1988, *The Nature of Creativity: Contemporary Psychological Perspectives*. Cambridge: *University Press*, 403 p.
9. Torrance, EP 1988, ‘The nature of creativity as manifest in its testing’, in: *Sternberg, R & Tardif, T. The nature of creativity*, pp. 43-75.

References

1. Konovalchuk, VI 2017, *Rozvytok tvorchoho potentsialu osobystosti v prostori osvity (Development of creative potential of the individual in the space of education)*. Avtoreferat dysertatsii na zdobuttia naukovooho stupenia doktora nauk, Kyiv. Dostupno: <https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2019/01/Konovalchuk_02.10.2017_avtoref.pdf>. [10 Berezhen 2022].
2. Aristotel, 2020, *Metafizyka (Metaphysics)*, pereklad O. Udin, Kharkiv: *Folio*, 300 p.
3. Voloschuk, IS 1998, *Naukovo pedagogichni osnovy formuvanya tvorchoi osobystosti (Scientific and pedagogical bases of formation of creative personality)*. Kyiv: *Pedagogichna dumka*, 160 s.
4. Karpenko NA, 2014, ‘Psykhologichnyy zmist i struktyra tvorchoho potentsialu osobystosti. (Psychological content and structure of creative potential of personality)’. *Naukoviy visnyk Lvivskogo derzhavnogo universytetu*, Lviv, Vyp. 1, s. 190-201. Dostupno: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvldu_2014_1_23>. [10 Berezhen 2022].
5. Moliako, VO 2008, *Psykhologichne doslidzhennia tvorchoho potentsialu osobystosti: monohrafiia (Psychological study of the creative potential of the individual: a monography)*. APN Ukrainy,

- Institut psykholohii im. H.S. Kostiuka. Laboratoriia psykholohii tvorchosti, Kyiv, *Pedahohichna dumka*, 207 s.
6. Morchakova, O 2013, 'Cinist u psykhologichnomy buti ludyny yak osobystosti (The value in the psychocultural life of a person as a person)'. *Psykholohiia i suspilstvo* № 1, s. 105-114.
 7. Novikov, BV 2011, 'Filosofiiia yak teoriia i metodolohiia tvorchosti (Philosophy as a theory and methodology of creativity)'. *Visnyk NTUU "KPI". Filosofiiia. Psykholohiia. Pedahohika*, Vypusk 22, s. 108-113.
 8. Sternberg, R 1988, *The Nature of Creativity: Contemporary Psychological Perspectives*. Cambridge: *University Press*, 403 p.
 9. Torrance, EP 1988, 'The nature of creativity as manifest in its testing', in: *Stemberg, R & Tardif, T. The nature of creativity*, pp. 43-75.

DOI 10.33930/ed.2019.5007.39(1-3)-8

УДК 378.015.31- 029:1(045)

**РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ
РЕФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ**

DEVELOPMENT OF CREATIVE POTENTIAL OF STUDENTS IN
THE CONDITIONS OF REFORMATION OF MODERN HIGHER EDUCATION:
SOCIAL-PHILOSOPHICAL ANALYSIS

**Т. П. Руденко
Г. М. Костроміна
С. І. Бабіна**

Актуальність теми дослідження. Активне впровадження новітніх теоретичних та експериментальних знань у навчально-наукову діяльність, а також сприяння саморозвитку для подальшої самореалізації особистості в процесі творчої професійної діяльності та життєдіяльності є головними завданнями сучасної освіти. Яку б діяльність ми не розглядали, тим більше професійну, її неможливо уявити без вирішення поставлених задач, творчих завдань, розуміння й усвідомлення того, що залучення особистості до творчої діяльності є необхідним.

Використання інноваційних технологій у вищій освіті сприяє розвитку творчого потенціалу студентів, формуванню особистості, яка набуває навички та бажання для постійного розвитку, у тому числі й саморозвитку. У творчій діяльності особистість може реалізувати свій потенціал, і, як результат, досягти поставленої мети, проявити себе та стати учасником творення нових суспільних цінностей.

Постановка проблеми. Проблема розвитку творчого потенціалу студентів в умовах реформування сучасної вищої освіти є недостатньо висвітленою, отже це

Urgency of the research. Active introduction of the newest theoretical and experimental knowledge in educational-scientific activity, and also assistances to саморозвитку for further self-realization of personality in the process of creative professional activity and vital functions are the main tasks of modern education. Whatever activity we examined, the anymore professional, her it is impossible to imagine without the decision of the put tasks, creative tasks, understanding and realization of that bringing in of personality to creative activity is a necessity.

The use of innovative technologies in higher education promotes the development of creative potential of students, forming personality, that acquires skill and desire for permanent development, including selfdevelopment. In creative activity personality can realize the potential, and as a result to attain the put aim, prove and become the participant of creation of new public values.

Target setting. The problem of developing students' creative potential in the conditions of reform of modern higher education is insufficiently covered, so this study is quite